

Táňa: Jak se rodí jezdčyně
Kateřina Lipinská

Kateřina Lipinská

Táňa:

Jak se rodí jezdckyně

Tato kniha vychází pod záštitou koňského webu EQUICHANNEL.cz.

EQUICHANNEL.cz

Největší český zpravodajský server o koních a jezdeckví

Věnováno Markétce

Děkuji všem svým přátelům, kteří se na této knize podíleli. Především Lídě Slavíkové za ilustrace, Šárce Dolanské za jazykovou i věcnou korekturu, Kristýně Mothejzíkové za grafické zpracování a obzvlášť neúnavnému kritikovi Pavlu Káchovi za jeho neustálé rýpavé připomínky, ale také za vytrvalou podporu. A děkuji svým koním a dětem za inspiraci, bez níž by tato kniha nikdy nemohla být napsána.

Milé mladé přítelkyně, milí mladí přátelé,

knížka, kterou právě držíte v ruce, je tak trochu jiná než ostatní příběhy o koních a ponících, kterými nás současný knižní trh zásobí. Vypráví příběh o přátelství dvou různých bytostí, čtyřnohé a dvounohé, a o jejich společném růstu. U té čtyřnohé, poničky Horalky, je to opravdu růst v pravém slova smyslu – sledujeme ji od narození, přes její oddělení od matky a odvoz na pastvinu až skoro do dospělosti. Ta dvounohá, mladá slečna Táňa, roste také – ze začínající holčičky, která miluje koně, ale moc o nich neví, ve zkušenou, ostřílenou „koňařku“, šikovnou a citlivou jezdkyňi se spoustou znalostí. Táňa řeší běžné problémy, s jakými se setkávají všechna děvčata jejího věku, neshody s kamarádkami, nepochopení rodičů, ale musí se vypořádat i se situacemi, které ji zraní mnohem více. Musí se rozloučit postupně s oběma klisnami, které nejvíce miluje, bojovat s nařčením z krádeží a vypořádat se i se svým strachem. Život jí zpestří i detektivní dobrodružství s nečekaným koncem. Právě prožitá bolest spolu s překvapením, kterého se dočká, způsobí, že je rázem o hodný kus moudřejší a zodpovědnější.

Tento příběh vás nemá jen rozptýlit a pobavit, ale má vám dopomoci k tomu, abyste se stejně jako Táňa dozvěděli mnoho důležitých informací o koních a především, abyste se je naučili vnímat jako živé, cítící a citlivé bytosti a rozumět jim. Abyste se dokázali chovat tak, aby společně strávené chvíle byly radostí nejen pro vás, ale také pro ně. Čtete proto pozorně. Koně nazírají na svět trochu jinak než my lidé. Pokud chceme, aby naši čtyřnozí přátelé byli šťastní, musíme se naučit vnímat ho jejich způsobem, vědět, co jim dělá radost a naopak, co jim ubližuje. Na otázkách vložených v textu si můžete ověřit, kolik toho o koních víte. Pokud si nevíte rady s odpověďmi, nezoufejte, na konci knížky najdete všechny zodpovězené.

Možná by vás zajímalo, jak to doopravdy bylo s poničkou Horalkou a jestli existuje jen v mé fantazii. Není vymyšlená, opravdu žije, opravdu má medově zbarvenou srst a opravdu její „papírové“ jméno není Horalka. Existuje i podobná slečna jako je „Táňa“ a kvůli ní tato knížka vznikla. Aby se něco nového dozvěděla a moc ji to „nebolelo“. Žádná knížka vás ale nenaučí jezdit (to musí dobrý trenér) a cítit (to musíte sami). Přeji vám i vašim koníkům, ať se vaše vzájemné poznávání děje k oboustranné spokojenosti.

Autorka

Obsah

Část I.: Hříbátko	7
První den života	8
Peripetie se jménem	12
Konec prázdnin a velká změna	16
Překvapení na jízdárně	21
Dobrodružství v bahně	23
Obchod	27
Hádka a Horalčiny pokroky	31
Vánoce u koní	34
Horalčina cesta do nového života	38
 Část II: Blesk	 43
Souboj s Bleskem	44
Další vyjížďka na Bleskovi	47
Zlaté časy	50
Katastrofa	53
Ach ta kopyta	59
Kapitola plná rozpaků	62
Pavlova ruka	64
 Část III: Detektivní klub	 69
Vánoční výlet	70
... a co způsobil	72
Falešné obvinění	75
Výslechy začínají	77
Detektivní klub založen	81
Heleniny závody	84
Zloděj, zloděj!	89

Část IV: Pavlovo tajemství	93
Dopis	94
Černá	98
Všechno nalevačku	103
Z Veroničina deníku	107
Horalka se vrací	109
Opuštěná stodola	112
Nečekané překvapení	118
Zmatky kolem tajemství	122
Kolik má kůň krve?	126
Závěr	131
 Klíč	 133

Část I.: Hříbátko

První den života

Táňa otevřela nejdřív jedno oko, za chvíli i druhé. Pročpak nezvonil budík? Aha, dnes je přece sobota, dnes není škola. A co víc, už ani nebude, právě začaly prázdniny! Slastně se protáhla, ale vzápětí ji přešel úsměv, když se rozhlédla po svém pokoji. Dnes úklidu neunikne. Rozhodla se ale, že si nebude kazit hezký den, který se chystá strávit z větší části ve stáji. Dříve, než se rozhodla, jestli si ještě chvíli užije válení se v posteli s knížkou, nebo vyrazí ven, ozvalo se zapípání SMSky. Zvědavě se natáhla pro telefon, ale zprávu dočítala už v poklusu. Stálo v ní totiž: „Grácie má hříbátko. Je to moc hezká kobylka.“ Martin je hodný, že napsal. Věděl, jak moc Táně na krásné bílé Grácii záleží a jak moc se těší na její hříbátko.

Martin byl ošetřovatelem ve stáji, kam Táňa chodila jezdit a kde žila „její“ Grácie. Její vlastní samozřejmě nebyla, protože desetiletá Táňa ještě nebyla natolik zkušená, aby mohla mít svého poníka. Alespoň takto to říkal Martin i její rodiče. Táňa se spíš domnívala, že jí rodiče nevěří a že se obávají, že by jim poník zůstal na krku, až si najde jinou zálibu. Ale Táňa věděla, že nenajde. Jezdila už dva roky, bavilo ji to čím dál víc a tušila, že rodiče svůj odmítavý postoj k vlastnímu poníkovi pozvolna mění, i když nahlas nic neříkali. A také si uvědomovala, že je šikovná a rodiče jsou na ni pyšní. O hříbátku Grácie snila ještě dříve, než se narodilo. V duchu viděla krásnou bílou kobylku a měla pro ni dávno vymyšlené i jméno – Sněhurka. Nyní, když se dozvěděla, že se opravdu narodila kobylka, se už viděla, jak přemluví rodiče, aby ji koupili, a pak se svou Sněhurkou bude brázdit louky i parkúrová kolbiště.

Rychle se vrátila zpět do reality, naházela na sebe oblečení a vyrazila. Měla v plánu se potichu proplížit a utíkat do stáje, kterou naštěstí neměla daleko. Na chodbě se ovšem srazila s mamkou, jejíž výraz nevěstil nic dobrého. „Snídani máš na stole a potom se pusť do úklidu pokoje, nedá se jím ani projít.“ „Mami, Grácii se narodilo hříbátko, kobylka! Musím ji vidět!“ vytrysklo z Táni nediplomaticky, ale o to upřímněji. Maminka se překvapivě nerozzlobila. „Dobře tedy, ale napřed se nasnídej.“

V rychlosti, jakou se Táňa dostala do stáje, nepochybně zlomila všechny rekordy. Udýchaná se zastavila před boxem a dychtivost vystřídal zklamaný výraz. Grácie i teď vypadala krásně jako vždy, ale to za ní, zpola zahrabané ve slámě, to má být její vysněné hříbátko? Vždyť je to mrňavé, mokré, celé ulepené a vůbec ne bílé, spíš takové nějaké

hnědošedožluté s dlouhatánskýma nohama, velkou hlavou, vykulenýma očima, hubeňoučkým krčkem a jakoby sraženým tělem. Vůbec nevypadalo jako něco, co by mělo být příbuzné s překrásnou Grácií. „Ty jsi ještě nikdy neviděla právě narozené hříbě?“ ozvalo se za ní pobaveně. Martin se evidentně jejím zklamaným výrazem bavil. „Tobě se snad líbí?“ zeptala se Táňa, která neměla ráda, když měla pocit, že se jí někdo posmívá. Ted' nebyla zrovna dobře naladěna, hříbě ji dost zklamalo.

„Viděla jsi už někdy lidské novorozeně? Je celé pomačkané, červené, někdy oteklé, s velikou hlavou, někdy dokonce trochu zploštělou a mrňavým tělíčkem. Nemyslím si, že by bylo hezké a přesto jsou z něj rodiče nadšení a milují ho od prvního okamžiku. A tohle hříbě je velmi hezké a silné.

Ted' ti připadá divné, nohaté a neohrabané, ale počkej za pár dní. A podívej, jak se líbí mámě.“ Skutečně, Grácie se od návštěvníků odvrátila k hříbátku a začala ho očichávat. Po chvíli do něj tak trochu šťouchla nosem – asi se jí nelíbilo, že se jen tak povaluje ve slámě. Hříbátko natáhlo přední nožky před sebe – páni, ty jsou dlouhé, pomyslela si Táňa – a neohrabaně vstalo. K vemínku trefilo spolehlivě. „Napoprvé to tak snadné nebylo,“ zasmál se Martin. „Hledalo vemínko nejdřív za přední nohou. Instinktivně ví, že mlíčko teče tam, kde z těla matky vycházejí nohy, ale nepozná hned, která noha je ta správná.“

„Tobě se tedy líbí?“ vyzvíдалa Táňa, protože Martin toho věděl opravdu hodně a ona ho ráda poslouchala, když si našel čas se o své bohaté zkušenosti podělit. „Vypadá velmi dobře, je to silná, hezky stavěná klisnička a je velice životaschopná, což je ted' nejdůležitější. Pokud hříbě nevstane a nenapije se mleziva – to je první mléko, které klisna po porodu vyprodukuje – do deseti hodin po narození, může mít problémy. Tohle mléko totiž obsahuje důležité protilátky, které hříbě samo nemá a bez nichž by snadno podleгло infekci.“

Přednáška o mléku Táňa až tak nezajímá, ale vrtá jí v hlavě něco jiného: „Hříbata umějí skutečně hned po narození stát a chodit? Sama od sebe? To neumíme nejen my, ale skoro žádná jiná zvířata na světě.“

„To je v přírodě nutnost. Hříbě, které by po porodu nedokázalo brzy vstát a následovat stádo, by se rychle stalo kořistí predátorů – tedy masožravců,“ opravil se Martin, aby mu Táňa rozuměla.

„Takže umí i běhat? A můžeme ho dneska vzít ven?“

„Dnes ještě ne, začíná tam být horko, tady jim bude lépe. Vezmeme je zítra dopoledne, dokud nebude příliš horko.“

„A pohladit si ho můžu?“

„Dej mu čas, dnešek patří jenom jim dvěma. Od zítra se mu do života budou motat lidé čím dál víc. Můžeš pro něj zatím třeba vymyslet jméno, tedy spíše pro ni. Je to klisnička, ale to už víš.“

Táňa zesmutněla: „Vymyslela jsem... ale asi to nebude ono. Doufala jsem totiž, že bude bílá. Chtěla jsem jí říkat Sněhurka. Nebo myslíš, že ještě vybělí?“ Táňa už věděla, že většina bílých koní se bílými nerodí – rodí se třeba jako ryzáci nebo hnědáci a vybělují postupně během prvních let života. Martin potřásl hlavou: „Těžko říct, ale zatím se mi to nezdá. Uvidíme, až vymění hříběcí srst, ale spíš bych předpokládal, že bude plavka nebo světlá ryzka. Jestlipak si ještě vůbec pamatuješ, jaký je rozdíl mezi plavákem, ryzákem a žlutákem?“ Táňa se trochu zamračila, něco zamumlala a odešla směrem k šatně. Nejenže kobyłka nebude bílá, ale ještě jí Martin dává otázky pro malé děti. Barvy koní má přece v malíčku.

Jaké jsou základní barvy koně?

*Viš, jakou barvu srsti a žíní má žluták, plavák, ryzák, hnědák a vraník?
Co je to albín?*

V šatně Táňa potkala své nejlepší kamarádky Kristýnu a Veroniku. Nebo spíše Týnu a Niku, jak se jim ve stáji říkalo. Byla to nerozlučná trojka, Táňa s Nikou spolu chodily i do třídy, a protože byly obě štíhlé, opálené od věčného běhání kolem koní, s dlouhými hnědými vlasy, lidé je často považovali za sestry. Rozdíl byl jen v tom, že Veronika se ráda nahlas smála, s ničím si nelámala hlavu a všude jí bylo plno, zatímco Táňa byla vážnější a někdy přemýšlela víc, než bylo zdrávo. A také se někdy mračila a zlobila, když někdo udělal něco, co se jí nelíbilo, což Nika nikdy. Proto Niku měli všichni rádi, zatímco Táňa lidi svými dotazy a úvahami často přiváděla do rozpaků.

O rok starší a o hlavu větší Týna jako by k nim vzhledově nepatřila. Byla zavalitější a kratší vlasy se jí kolem hlavy kroutily jako hadi. Stejně jako Nika ale byla smíšek, takže ty dvě si báječně rozuměly. A občas Tánu svými lehkomyšlnými nápady pěkně štvaly.

Obě se k Táně nadšeně vrhly, dychtivě si popovídat o hříbátku, ale vzápětí se zarazily nad jejím výrazem. „Co se děje?“ vykřikla Nika, „ty nemáš radost?“

Táně najednou tváří v tvář kamarádkám přišlo divné jim říkat, že je zklamaná, že hříbátko není bílé a že bude muset vymýšlet jiné jméno. Nasadila úsměv: „Mám... ale lámu si hlavu, jak hříbátko pojmenujeme. Nemůže mě nic kloudného napadnout.“

Týna jí pomohla z rozpaků: „To je pravda, když musíme vybírat podle tak hloupých začátečních písmen. G a H, copak existují nějaká hezká jména, která by začínala těmihle písmeny?“

Táně došlo, že Týna má pravdu. Je zvykem pojmenovávat hříbata stejným počátečním písmenem, jako má jejich matka nebo otec. A otcem kobylinky byl krásný rezavý hřebec Hurikán. Takže Sněhurka by to stejně být nemohla.

Na dlouhé přemýšlení ale nebyl čas, byl víkend, takže Martin byl ve stáji sám a děvčata měla za úkol mu pomáhat. Všichni koníci už byli ve výběžích nebo se svými majiteli a bylo potřeba vyčistit všechny boxy, nastlat je slámou nebo pilinami a připravit pro některé z koní polední dávku krmení.

Jak často by měl kůň dostávat krmení?

Co je to místování?

Během práce, která již Táně připadala snadná, se každou chvíli běhala podívat ke Grácii. Najednou si všímala věcí, které jí prve unikly – jemných hříběcích nozder, nádherných hlubokých očí se zvláště dlouhými řasami. Po nějaké době dokonce přistihla kobyliku, jak se pokouší o jakési rošťácké poskakování kolem své maminky a musela se smát. Kdo by to byl řekl, pomyslela si Táňa, že bude stačit tak krátká doba, aby si mě hříbátko takhle ochočilo. Už ho mám ráda. I když není bílé. Na odpolední ježdění Táňa čekat dnes nemohla. Dobře věděla, že pokud nepřijde včas a neuklidí si ten otravný pokojíček, bude se mamka zlobit. A to nikdy nebylo o co stát.

Peripetie se jménem

Úklid nakonec utekl neobyčejně rychle, protože celou dobu musela Táňa myslet na hříbě a také na jeho jméno. Ale ať si lámala hlavu, jak chtěla, ne a ne na žádné kloudné jméno přijít. Když měla konečně volno, vzala si papír a tužku a své nápady, ze kterých se jí ale žádný opravdu nelíbil, si začala zapisovat.

Písmenko G: Gíra, Gína, Gája, Gama ... ne, to je strašné, zkusíme raději H.
Písmenko H: Heidi, Hvězda, Haribo (jako ty medvídky), Honey,
Harfa, Halina, Horea ... snad ještě horší!!!

Ráno nebylo moudřejší večera, Táňu už nic dalšího nenapadlo. Nezapomněla ale, že musí být ve stáji včas, aby viděla první vypuštění Grácie a hříbátka do výběhu. Martin ale řekl, že do výběhu zatím ne: „Zpočátku je vypustíme jen na jízďárnu. Je tam bezpečný, rovný povrch a dobré hrazení. Odpoledne jim připravím samostatný výběh. Mezi ostatní poníky je pustíme raději až za pár dní, je to bezpečnější.“

Táňa směla vyvést Grácii, Martin si vzal na starost hříbátko. Bylo neuvěřitelně zmatené. Přestože byl box otevřený dokořán, na chvíli se zaseklo v rohu a nevědělo, kudy ven. Potom zase vystřelilo tak splašeně, že nebyť Martina, tak snad vyrazilo v uličce opačným směrem. Pak už naštěstí nebylo kde bloudit a Martin jen hlídal, aby mámu následovalo na jízďárnu. Zatímco Grácie tam lehce otráveně postávala, nebo se snažila dosáhnout na trávu za plotem, hříbě se zjevně rozhodlo vyzkoušet, k čemu má čtyři nohy. Zároveň se ale hodně bálo, takže veškeré pokusy probíhaly v těsné blízkosti matky. Táňa fascinovaně sledovala, že se pohybuje sice neobratně, ale jako na pérkách. Vždy popoběhlo, ale hned zase brzdilo, kroužilo kolem matky a jeho neobratný pokus o vyhození přihlížející dívky rozesmál. Smích ovšem hříbátko trochu poděsil, takže následoval další pokus o vyskočení. Až když se kobylka rozhodla občerstvit z mléčného baru matky, diváci se rozešli po své práci. Nebylo jí málo, pokud chtěla děvčata stihnout odjezdit koníky dřív, než bude opravdu horko, musela si pospíšet.

„Ty dnes nechceš jezdit?“ zeptal se Martin Táni. „Je volný Dáda, můžeš jet také.“

„Kdepak, já si počkám na Grácii... a na tu maličkou.“

„To by ses načekala,“ usmál se Martin, „jen utíkej.“

Táňa si honem běžela obléct rajtky, jezdecká perka, minichapsy

a připravila si helmu. Bez pořádné a bezpečné výstroje by ji Martin na koně nepustil, to dobře věděla. Dáda naštěstí nebyl umazaný, tak mu jen rychle přejela srst měkkým kartáčem a zkontrolovala kopýtka. Utíkala pro sedlo – samozřejmě zjistila, že jí chybí Dádova podsedlová dečka. Dobře ji znala, byla totiž nejnovější, světle žlutá s oranžovým lemem, ze všech nejhezčí. Protože tušila, kde asi je, vyrazila rovnou za Veronikou, která už sedlala. Nepletla se, Nika neodolala, aby si svou Rubínku neozdobila novou dečkou. Hned pochopila a než Táňa otevřela pusu, už se omlouvala: „Promiň, víš, myslela jsem, že Dáda dnes nejde, tak jsem si ji půjčila.“

Jaké jsou základní pomůcky pro čištění koně?

Když dívky poníky nasedlaly a vyvedly ze stáje, překvapilo je, že tam stojí Helena s osedlanou Komtesou. Vůbec si nevšimly, že je ve stáji. Obě měly zjevně odpracováno, Komtesa byla ještě dost zapocená.

„Holky, Helena vás vezme na chvíli ven na vyjížďku,“ volal na ně Martin ze seníku. Skvělé, pomyslela si Táňa. Devatenáctiletou Helenu moc ráda neměla a krásnou černou a šikovnou Komtesu jí trošku záviděla, ale na vyjížďky jezdila ráda. Všechny nasedly a vyrazily ven. Helena jako nejzkušenější první, Nika uprostřed a Táňa s Dádou poslední. Když opustily zpevněnou cestu a ponořily se do lesa, Nika začala sondovat, jestli se půjde jen v kroku, nebo budou i klusat. „To víte, že si i zaklušeme,“ slíbila Helena, „ale nejdřív musíme poníky důkladně vykrokovat, vzali jste je přece z boxu.“ A opravdu za chvíli přišel povel k pobrazení otěží a naklusání. V lese byl chládek a Táňa si užívala pohodový klus a míhajících se stromy. Venku nebyla už dlouho, většinou se jezdilo na jízdárně a od té doby, co Grácie nechodila, toho zase tolik nenajezdila.

*Pokud jede na vyjížďku
výcvikově nevyrovnaná
skupina, podle koho se řídí
náročnost vyjížďky?*

Děvčata samozřejmě žadonila i o cval, ale to Helena zamítla: „Komtesa už má odpracováno. Ale mám pro vás jiné překvapení.“

Komtesa odbočila z lesní cesty na menší pěšinu dolů z kopce směrem od stáje. Tudy už dlouho nešly a Táňu napadlo, co asi má Helena za lubem. Nemýlila se, po nějaké době sešly až dolů, kde protékal potok. Chvilí kráčely podél něho, až se dostaly k brodu. Tam zavedly koně do potoka a nechaly je v mělké vodě stát. „Chvilí tady postojíme, studená voda jim udělá moc dobře na nohy a na kopyta. Je horko, půda je vyprahlá a kopyta vysušená.“

Koním se ve vodě líbilo, Dáda rejdlil nosem po hladině, jako by honil vodoměrky. Po chvilí Verončina klisna Rubínka zvedla přední nohu a vší silou udeřila o hladinu, až se rozstříkla a všechny jezdkyňe byly rázem mokré. „Nech toho!“ vykřikla Nika dotčeně a trhla oštěžemi.

Ale Rubínka neposlechla a naopak začala hrabat ještě vehementněji. I když bylo teplo, po chvilí se to děvčatům přestalo líbit a dala se na odchod.

„Proč koně ve vodě hrabou?“ zeptala se Táňa Heleny, ale ta jen pokrčila rameny. „Kdoví. Ale většina to dělá.“

Cestou zpátky si Táňa opět lámala hlavu nad jménem pro hříbátko, ale bezúspěšně. Jediný výsledek byl, že dostala vynadáno, že nedrží správnou vzdálenost v zástupu a že se courají. Ani Nika jí neporadila. Proto po návratu vzala seznam, který si doma udělala, a odnesla ho Martinovi. Ten zakroutil hlavou, složil jej do kapsy a řekl, že si to rozmyslí.

Jaká je bezpečná vzdálenost mezi koňmi, kteří jdou v zástupu?

Následující dny se nic zajímavého nedělo. Malá kobylka prospívala a s Grácií chodily do samostatného výběhu. Dny trávila skotačením, střídaným s odpočíváním. Jméno stále neměla. Vlastně jediné, co se dělo, bylo, že Táně se začala líbit. Trochu povyrostla a v pohybu už nebyla roztomile neohrabaná, ale získávala obratnost a eleganci. „Má moc hezký pohyb“, řekl o ní jednou Martin.

Táňa nevěděla úplně přesně, co znamená mít „moc hezký pohyb“, ale už si sama všimla, že někteří koně dělají vznosnější a prostornější kroky než jiní, kteří se buďto plouží nohama po zemi nebo naopak dělají krátké rychlé krůčky jako šicí stroj – na těch se potom i špatně jezdilo, protože jezdce pěkně „vydrncali“. O těch se říkalo, že „drobí“. Proto byla ráda, že Martin kobyličin pohyb chválí.

Koncem druhého týdne Táňa opět zaútočila na Martina: „Už ses rozmyslel, jak se bude jmenovat?“ Zrovna zavedli Grácii s klisničkou do výběhu a chvíli se dívali, jak se malá nadšeně rozeběhla. Její žlutorezavá srst zářila na sluníčku zvláštní, medovou barvou.

„Myslím, že jsem se právě rozhodl,“ odvětil Martin s pohledem upřeným na hříbě. „Bude se jmenovat Honey. Má překrásně medově zbarvenou srst. Podívej, jak se k ní to jméno hodí.“

Táně se to moc nelíbilo. Kobylka sice byla opravdu medově zbarvená, ale jméno jí připadalo stejně hloupé, jakoby na ni měla volat „Cukroušku“. Co je to za nápad?

Když se potom při společné svačině svěřila Týně a Nice, obě vyprskly smíchy. Trvalo hodnou chvíli, než se uklidnily a začaly uvažovat, co s tím. „Je to jasné, bude hezké, pokud bude mít v průkazu koně napsáno Honey, ale musíme vymyslet nějakou přezdívku, kterou jí budeme říkat. Nejlépe, aby zněla trochu podobně. Spousta koní má dlouhá a složitá jména a přesto se jim říká mnohem jednodušeji.“

Viš, co je průkaz koně a co všechno v něm najdeš?

Nika sebrala obal od sušenky, kterou si Táňa právě rozbalila. „Už to mám,“ vykřikla. „Bude to Horalka!“

Týna s Táňou na ni i na nápis na obalu v její ruce zíraly trochu překvapeně.

„Je to přece skvělé,“ hájila svůj nápad Nika. „Zní to trochu podobně, je to od H a vůbec, je opravdu sladká.“

Protože nic lepšího už děvčata nenapadlo, bylo rozhodnuto. Medová klisnička Honey bude Horalka.

Martin proti tomu nic nenamítal, děvčata mohou hříbátku říkat, jak uznají za vhodné. Protože se ale život ve stáji netočí jen kolem hříbátka, dokonce ani ne jen kolem ježdění a práce je stále dost, hned děvčatům připomněl, že dnes je čeká čištění a mazání uzdeček. Jako všechny kožené věci, i uzdečky se musejí pravidelně čistit a občas promazávat, aby kůže neztvrdla, ale zůstala vláčná, nepraskala ani koně neodírala. V odpoledním horku bylo příjemné se usadit ve stínu stáje, rozložit si kolem sebe výstroj vonící koňmi a při mazání pozorovat koně pasoucí se nebo klímající pod stromy.

„Já si mezitím musím zajet do města něco zařídit, tak vám za dobrou práci dovezu nanuky. A nezapomeňte namazat i martingaly,“ rozloučil se Martin.

*Umíš pojmenovat všechny součásti uzdečky?
Z čeho se skládá martingal a co to vůbec je?*

I další dny a týdny šel život ve stáji svým obvyklým prázdninovým tempem. Děvčata v ní trávila celé dny – ráno pomáhala krmit a v parných dnech jim nebylo zatěžko si přivstat, aby mohly jezdit v ranním chládku. Pak se koně vypustili ven a místovaly se boxy. V poledne někteří koně dostávali oběd a když bylo příliš horko, nebo je moc trápily mouchy, zavírali se dovnitř, aby se ve večerním chládku opět vypustili. Kvečeru se znovu jezdilo, to do stáje přicházeli majitelé nájemních koní (*tedy koní, kteří nepatřili majiteli stáje, ale pouze zde byli ustájeni) a brali své koně ven nebo na jízdárnu. Táňa se ráda dívala, když trénovali na jízdárně se svými trenéry, zjistila, že se tak může leccemu přiučit. Často pomáhala majitelům s čištěním jejich koní a přiváděním z výběhu, za to pak mohla koně vykrokovat, někdy i oklusat. Víc ji ale bavilo trávit volné chvíle ve výběhu s Grácií a hříbátkem. Večer se připravilo krmení a koně se přiváděli na noc do stáje. Když bylo hotovo, Táňa se ráda procházela stájí a poslouchala spokojené chroupání koní pořádajících večerní dávku sena.

Měl by mít kůň při krmení klid?

Konec prázdnin a velká změna

Po několika týdnech, když už prázdniny skoro končily, si jednou Martin Táňu zavolal – kupodivu ne proto, aby jí zadal další práci, ale aby si s ní promluvil: „Jsi tady skoro celé prázdniny, poctivě pracuješ, nejvíc ze všech, ale na rozdíl od ostatních skoro nejezdíš – pročpak?“

Jednoduchá otázka, ale jak odpovědět, aby to Martin pochopil? A co když se naštve? Táňa věděla, že je asi trochu jiná než Týna s Nikou a i když nevěděla, jak to popsat, byla nakonec ráda, že se Martinovi může svěřit.

„Já jezdím moc ráda, ale baví mě to jen s Grácií. Já vím, že holky jsou šťastné, ať si sednou na kteréhokoli koně, protože je baví jen to samotné ježdění. Ale u mě je to asi jiné, já mám ráda Grácii a chci být s ní. Když nechodí pod sedlo, radši budu s ní a s Horalkou, než abych šla jezdit na jiném koni. Až bude Grácie zase chodit, doženu to. Teď mi nic nechybí, jsem ráda, že tu s nimi jsem.“

Martin chvilí mlčel. Dobře rozuměl té dívčí lásce, tomu poutu k jednomu koni, ale zároveň věděl, že by ji měl nějak korigovat, pokud nechce největší talent stáje promrhat. Proč nikdy nejdou talent, pracovitost a také ambice ruku v ruce?

Rozhodl se vsadit na Táninu inteligenci a problém jí vysvětlit. „Myslím, že Grácie už bude moci brzy zase začít chodit pod sedlem,“ začal, „přesto bych ale byl rád, kdybys víc jezdila i jiné koně.“ „Pročpak?“

„Kvůli tobě i kvůli Grácii. Grácie má už svůj věk, je jí šestnáct let a rádi bychom, kdyby nám dala ještě alespoň jedno hříbátko stejně pěkné jako Horalka. Nebudeme ji proto tolik zatěžovat. A naopak, ty jsi moc šikovná jezdkyň, byla by škoda, aby ses upnula na jednoho stárnoucího koně, když máš celou svou jezdeckou budoucnost před sebou.“

Tohle Táňa slyšet vůbec nechtěla. Prudce vyskočila: „Nějaká jezdecká budoucnost mě nezajímá. Chci jezdit jenom Grácii a nikoho jiného!“

Jak se spletla, Martin vůbec nepochopil její lásku ke Grácii a nechce jí už Grácii dávat. Smutně a našťavaně se otočila k odchodu.

Martina se to nedotklo. Zůstal sedět a jen se potichu zeptal: „Ani Horalku?“

Táňa se otočila jak na obrtlíku: „Cos to řekl? Copak bych mohla jezdit Horalku? Je to malé hříbě a navíc ho určitě prodáte jako většinu těch předchozích.“

„Myslím, že Horalka se prodávat nebude. S jistotou ti to dnes slíbit nemůžu, ale je plánováno, že bude nejdříve sportovat a potom dá nějaké pěkné hříbátko, podobně jako Grácie. Jenomže to je a bude příliš cenný kůň na to, aby na něm jezdil někdo, kdo toho ještě moc neumí. Rozumíš, co se ti snažím říct?“ zmírnil Martin ostří svého rýpnutí.

Táňa přikývla: „A ty si myslíš, že než Horalka doroste natolik, aby se na ní začalo jezdit, bych se mohla naučit dost dobře jezdit na to, abych na ní pak mohla jezdit a třeba i sportovat?“

„Ano, myslím, že bys mohla, ovšem za podmínky, že na sobě budeš pilně a vytrvale pracovat. Máš co dělat, ale když budeš chtít, zvládneš to. I když tomu teď nevěříš, v životě potkáš několik koní, které budeš milovat tak, jako dneska Grácii. Pokud budou mladí, budeš je muset učit nové věci. A je moc důležité, abys uměla jezdit dost dobře na to, abys jim neublížovala. Každé tvoje škubnutí za otěže, každé poskakování a drncání na hřbetě a tvrdé dopadnutí do sedla je koni nepříjemné, nebo ho dokonce bolí. Každé narušení přilnutí ho ruší. Proto nečekej na Grácii, ale snaž se – uč se jezdit, pracuj na sobě a neboj se střídat co nejvíce koní.“

Každý z nich tě naučí něco nového a to potom můžeš předat koníkům, které budeš milovat. Třeba Horalce.“

Co je to přilnutí?

I když Táňa moc často dospělé neposlouchala, to, co říkal Martin, dávalo smysl a rozhodla se, že o tom bude přemýšlet. I když Horalka nebyla bílá, bylo to její hříbátko a bylo by krásné, kdyby jí při prvních krůčcích pod sedlem mohla vést právě ona sama. Zvládne to? Horalce jsou teprve dva měsíce, takže má skoro celé tři roky času. Tři roky – nepředstavitelná věčnost, dočká se toho vůbec?

Ještě druhý den jí zněla v hlavě Martinova slova „...každé tvoje škubnutí za otěže, každé poskakování a drncání na hřbetě a tvrdé dopadnutí do sedla je koni nepříjemné, nebo ho dokonce bolí...“ Znamená to, že koním nevědomky ubližuje? Nikdy ji nenapadlo přemýšlet o tom, že jen mít rád možná nestačí. Ten den přišla zrovna včas, aby viděla, jak Helena s Komtesou trénují. Zvědavě se na ně zadívala – Heleniny ruce, držící otěže, se prakticky nepohnuly, žádné cuknutí nerušilo Komtesu v citlivých koutcích. A Helena seděla jako přibitá, tělo narovnané v jedné přímce, ani na chvíli nenadskočila, nedopadla do sedla a Komtesin pohyb byl krásný, plynulý a nerušený. Uši, uvolněné, ale nasměrované k jezdce prozrazovaly naprosté uvolnění a bezchybné soustředění. Ten vzájemný soulad jí učaroval. Takhle nějak by to mělo vypadat?

Které části jezdcova těla by měly být v přímce při správném sedu?

Když šly potom jezdit s Týnou, víc než kdy dříve sledovala svoje tělo. V kroku to ještě šlo, ale při naklusání najednou cítila, jak se jí ruce zvedají nahoru a dolů v rytmu vysedání a jak se otěže střídavě napínají a povolují. Je možné, že to Dádovi vadí? Zašilhala po Týně – její ruce dělaly to samé a udidlo v Buráčkově hubě poskakovalo spolu s nimi. Buráček ale nevypadal, že by mu to vadilo. Ani Dáda ne. Žádný z nich ale nechodil tak pěkně jako Komtesa. Když potom Táňa čekala, než na ni přijde řada se cváláním, pozorovala, jak ve cvalu Týna nadskakuje nad sedlo a dopadá Buráčkovi do hřbetu. Zlatý Buráček, vůbec se nezlobil. Ani Dáda se nezlobil, když došlo na cválání, ale Táňa cítila, že se jí nevede o moc lépe než Týně. Je možné, že si toho nikdy nevšimla?

Po ježdění hned spustila na Martina: „Opravdu hrozně trhám otěžemi a ve cvalu hodně dopadám Dádovi do hřbetu, dneska jsem si toho všimla. Proč jsi mi to nikdy neřekl? Přestala bych to dělat. A proč to Dádovi nevadí? Vůbec se netvářil, že by ho to bolelo. A Buráček jakbysmet.“

„Nepřestala bys to dělat. Neděláš to schválně, děláš to proto, že tě tvoje tělo ještě úplně neposlouchá, není snadné naučit se dobře jezdit. Jen pravidelným tréninkem se to změní. Dádovi to už moc nevadí, protože je na to zvyklý. Není mu to moc příjemné, ale už zjistil, že to není zlý úmysl a otupěl. Ale mladý kůň bude mnohem citlivější. A čím lépe dokážeš jezdit a dávat pomůcky, tím lépe bude chodit. Žádný kůň tady nedokáže to, co Komtesa. A je to proto, jak Helena jezdí, pro nic jiného.“

Tomu Táňa věřila. A umínila si, že udělá všechno pro to, aby se naučila také takhle jezdit. Od toho dne se hlásila do sedla každý den. Prázdniny končily a začala škola, což znamenalo, že do stájí chodilo mnohem méně jezdců a bylo třeba odjezdit více koní, takže Táňa často mohla jezdit i dva za den. Dokonce se zdálo, že jí Martin ulevuje v práci, aby stíhala ježdění.

V ježdění jí ale neodpustil nic, najednou mu nestačilo jen tak udělat velký kruh, ale hlídal, aby byl opravdu kulatý. Trval na tom, že se musí dobře naučit, jak má vypadat velký kruh, malý kruh, diagonála a vlnovka.

Ovšem nejhorší byly rohy. Jak se jí nazlobil s projížděním rohů. Správná jízdárna pro ježdění drezury je obdélník a obdélník má jak známo rohy – není to ovál, i když se tak koně rádi tváří. Nechce se jim totiž chodit až do rohů, kde by museli svoje tělo ohnout podle rohu a raději se tlačí dovnitř jízdárny a rohy si zkracují. A to se Martinovi nelíbilo, neustále opakoval, že projíždění rohů je základ. Táňa by sice měla radši jízdárnu bez rohů, ale nezbývalo jí, než se snažit Martinovi vyhovět.

„Já to pořád nechápu, proč se mám snažit koně ohýbat, když radši chodí rovně?“

„Je to pro něj rozcvička, podobně jako pro tebe protahování při tělocviku. Koně, kteří každý den chodí, klušou a cválají s jezdci na zádech, jsou sportovci. Aby je nebolely svaly a nebyli ztuhlí, měli by se protahovat. A mimoto, díky ohýbání se naučíš dávat pomůcky tak, abys koně uměla dobře vodit. Ráda skáčeš a až jednou půjdeš celý parkur, tedy třeba devět skoků za sebou, budeš muset umět velice dobře koně zatáčet a ohýbat, abys to zvládla.“

„Co se stane, když to nezvládnu, někde ho neohnu a nezatočím?“

„Pak se buď netrefíš na skok a kůň ti odmítne skočit, nebo ti nevyjde dobře krok a shodíte břevno – a za to je penalizace trestnými body. Víš co?

O víkendu si s ostatními vyzkoušíte, jak umíte vodit koně. Nebudu vám stavět ještě opravdové skoky, ale několik záludností na vás přichystám, těšte se!“

Bylo vidět, že Martin má ze svého náhlého nápadu radost.

Kolik dostaneš na parkuru trestných bodů za shození překážky?

To řekl Martin v pondělí a Táňa si nedokázala představit, jak se dočká soboty. Hned večer ulovila na chatu Niku a Týnu a novinku jim vyklopila. Pak se všechny dohadovaly, co na ně Martin asi nachystá. Celý týden všechny tři chodily do stáje a snažily se se svými poníky trénovat zatáčení a ohýbání, aby jim to v sobotu šlo co možná nejlépe. Nebýt Martina, který je krotil, dočista by jim zamotaly hlavy.

V pátek přišla Týna s úžasným nápadem: „Já si zítra Buráčka zapletu!“

Tušila, že ohýbání a obratnost není silnou stránkou zavalitého Buráčka, tak se rozhodla, že jim to alespoň bude nejvíc slušet. Jenže když přišla do stáje o hodinu dříve než obvykle, zjistila, že Táňa a Nika jsou tam taky, protože se nechtěly nechat zahanbit a také si chtěly své poníky zaplést. Nika přišla dokonce ve světlých závodních jezdeckých kalhotách a důležitě hlásila: „Přijede se podívat i mamka s tátou. A vezmou foťák a vyfotí mě s Rubínkou ... a určitě vyfotí i vás,“ dodala, když viděla Tánin výraz. Táňu jako vždy zamrzelo, že její rodiče koně nezajímají a nikdy se neprijdou podívat, jak jezdí. Ale vyhlídka na fotografie ji potěšila, i když pojede jen na Dádovi.

Když Martin vešel do stáje, čekalo ho překvapení v podobě tří vzorně zapletených koní. Rubínka a Dáda měli bobánky, Buráček s neuvěřitelně hustou hřívou francouzský cop.

„Já pro vás mám také překvapení, pojd'te se podívat na jízďárnu!“ oznámil zvesela.

Viš, jak se zaplétá hříva do francouzského copu a jak do „bobánků“?

Překvapení na jízdárně

Děvčata se vyhnula ze stáje jako velká voda a překvapeně se zadívala na jízdárnu. Předně, v každém rohu stál kužel – stál tak blízko, že mezi ním a stěnou jízdárny se dalo sotva projet. Na dlouhé stěně u písmene B stála malá překážka, na diagonále HF dvě kavalety. Na střední příčce mezi písmenem A a X byly umístěny další čtyři kužely. Na spojnici písmen HM stály asi pět metrů od sebe dva skokové stojany. A konečně, přímo v písmeni X stál na zemi kbelík. I odsud bylo vidět, že jsou v něm červená jablíčka.

A Martin už vysvětloval: „Dovedete koně k písmeni A. Tam zmáčknu stopky. Vaším úkolem je v co nejkratší době nasednout, vyrazit po stěně a skočit překážku v B. Potom budete pokračovat po obvodu jízdárny k M a tam projedete osmičku mezi stojany. Pak se v M opět vrátíte na stěnu, dojedete do H a diagonálou přes kavalety změníte směr. Přitom ale pozor, vyhnete se kbelíku! V písmeni A pojedete ze středu, prokličkujete slalomem mezi kužely a před kbelíkem zastavíte a seskočíte. Až nyní si můžete vy i poník vzít jablíčko. Stopky zastavím v momentě, kdy budete stát vedle koně. Všechny rohy musejí být projety, kdo srazí kužel, musí se vrátit a projet roh znovu. Ale dávejte pozor, sice je to na čas, ale důležitější je přesnost. Je vám všechno jasné?“

Jasně to bylo, ale snadné příliš ne.

Holky daly hlavy dohromady: „Bojím se, že Buráčka neudržím, až budeme na diagonále míjet kbelík,“ stýskala si Týna. Táňa se spíš bála slalomu. Vytočí to?

A Nika přemýšlela, jak zpacifikuje Rubínku, pokud se jí samou radostí ze skákání po překážce rozeběhne.

Martin si mezitím přivedl osedlaného svého koně. Bylo to překrásné zvíře s dlouhým jménem a ještě delším rodokmenem, kterému ale ve stáji nikdo neřekl jinak než Mazánek.

„Abyste se nemohly vymlouvat, že to nejde, nebo že nevíte, jak máte jet, ještě vám to projedu.“

Přesně podle popisu Martin v A vyskočil na Mazánka a hned ho nacválal.

Překážka byla tak malá, že Mazánek ani nezvedl nohy. Před osmičkou přešli do klusu a kavalety i slalom již absolvovali v klusu. Před slalomem si Martin dal provokativně jednu ruku za záda a Mazánka vedl jen jednou. Děvčata si jen závistivě povzdechla.

Nyní byla řada na Nice. Její rodina už tu byla, stála na vyvýšené terase a shlíželi dolů na jízďárnu. A nejen rodiče, jak Táňa zaznamenala, dokonce i diváci. Byli to dva kluci, které Táňa ještě nikdy neviděla. Jeden byl vytáhlý čahoun se světlými vlasy a kšiltovkou. Táňa přemýšlela, zda to, co drží v ruce, je opravdu cigareta. Druhý kluk vedle něj vypadal menší, ale pořád o kus větší než Táňa, svalnatý a byl pro změnu snědý s tmavými vlasy, pronikavýma očima a pohledem, který znervózňoval. Alespoň Táňu, která byla už tak dost nervózní. Silou vůle se odtrhla od pronikavých očí a zadívala se na Niku, která se připravovala ke startu.

Ještě Rubínku lehce opohybovala, zamávala rodičům a malému bráškově a pak se vydala na jízďárnu. Věděla, že Rubínka je temperamentní kůň a pokud nacválá stejně jako Martin, neukočíruje ji a netrefí se do rohů. Proto opatrně naklusala. Když Rubínka uviděla překážku, zbystřila a chtěla vyrazit. Nika ji příliš prudce a příliš pozdě strhla zpátky a výsledkem bylo shozené břevno. Martin hvízdal a dvojici zastavil. Děvčata doběhla postavit překážku a Nika dostala ještě jednu šanci. Tentokrát se rozhodla ignorovat čas a vsadila na jistotu. V kroku došla až k překážce a přeskočily ji z místa. Týna s Táňou se zasmály. Pak už v klusu zvládla rohy i osmičku a kavalety, před slalomem raději přešla do kroku.

Možná neměla nejlepší čas, ale celý kurz absolvovala bezchybně.

Viš, co znamená „temperamentní“ kůň?

Týna, která šla druhá, vsadila na rychlost. Jakž takž se s Buráčkem vešli do rohů, ale osmičku nevybrali a museli se vracet. Buráček byl rozložitý hafling, kterého nebylo snadné uřídit. Naštěstí vše dobře dopadlo, Buráček nezamířil na diagonále ke kbelíku, ale ve slalomu, který se Týna pokusila zvládnout v klusu, neuspěl a musel se vracet. Výsledný čas potom měli horší, než kdyby přešli do kroku rovnou.

Nyní byla řada na Táně. Rychle mrkla na terasu. Pořád tam stáli! Byla tak nervózní, že cítila, jak se jí klepou kolena, ale rozhodla se, že nebude opakovat chyby ani jedné z holek. Proto když se Dáda rozeběhl proti překážce, jen zatála zuby, nevzala ho zpět a zůstala klidně sedět. Vyplatilo se to, překonal

skok bez shození a před rohem naštěstí sám přibrzdil. Pamětliva chyb Týny osmičku jela raději v kroku a stejně tak i slalom, takže dokončili soutěž bez problémů.

Martin si pak děvčata i s poníky zavolal na jízdárnu společně.

„Nemám pro vás mašličky a vlastně ani odměny. Všechny jste jely, jak nejlépe jste uměly, a proto zasloužíte pochvalu. A všechny znáte svoje slabiny. Rubínka na skoky příliš utíká, musíš to Niko řešit dřív, pokud ji vezmeš zpátky těsně před skokem, uděláš chybu. Skákání z místa není ideální, ale v téhle situaci to nebylo špatné řešení. S Buráčkem to není jednoduché, proto tě Týno musím pochválit, jak hezky jsi ho vedla. A Táňa ukázala, že se umí dívat a že jí to myslí. Vsadila na jistotu. Možná bych byl ale raději, kdyby na sebe byla přísnější. Kdo nic nedělá, nic nezkazí, ale kdo chce vyhrát, musí zabrat trochu víc. Dáda by osmičku v klusu jistě zvládl, možná i slalom. V každém případě doufám, že se vám dnešní soutěžení líbilo.“

Dívky se na sebe podívaly. V první chvíli bojovaly se zklamáním – každá se přece těšila, že vyhraje. Táňa se usmála: „A není to tak lepší?“

Asi bylo, protože kdyby jedna vyhrála, ty ostatní by musely prohrát a nikdo neprohrává rád. Když potom rodiče Niky závodnicím nabídli zákusky, které prozíravě přivezli, spokojenost byla na všech stranách. Jen Táně vrtalo hlavou, kdo asi byli ti kluci – než dojezdila, byli pryč a co bylo nejpodivnější, nejenže je nikdo neznal, ale nikdo kromě ní si jich ani pořádně nevšiml...

Dobrodružství v bahně

S postupujícím podzimem začínaly děvčatům i koním horší dny. Ve studeném větru a dešti se už nedalo sedět u výběhu a pozorovat Horalčino skotačení a i ježdění nebylo takovým potěšením jako dřív, nejhorší ale bylo všudypřítomné bahno. Před stájí to nebylo tak zlé, ale dostat se ke koním do výběhu znamenalo obout se do vysokých holínek a probrodit se vstupem, který byl od koní celý rozšlapaný. Tam vlastně celé to sobotní dobrodružství začalo.

Když se Táňa s Nikou prodíraly bahnem, Táně se podařilo do něho zapadnout tak, že když konečně vytáhla jednu nohu, holínka v blátě zůstala. Samozřejmě ztratila rovnováhu, a aby neupadla, musela došlápnout do bahna bosou nohou. Nakonec se za pomoci Veroniky vysvobodila, ovšem zabahněná po kolena a tiše klející.

„V takovém marastu se snad ani nedá jet ven,“ říkala si rozzlobeně.

Martin její obavy potvrdil.

„Jestli chcete, vezměte si koně na procházku na ruce, ale pouze v kroku. Je zbytečné, abyste riskovali, že někde podklouznou a zraní se.“

Z jaké strany koně jdeš, pokud ho vedeš?

Procházka na ruce ale měla jednu velkou výhodu – dívky mohly jít samy. I kdyby se venku náhodou stalo, že by se jim poníci vytrhli a utekli, došli by domů a cestou nehrozilo žádné nebezpečí ani silnice. Táňa s Nikou tedy nauzdily Dádu a Rubínku a vyrazily do lesa. Martin jim ještě kladl na srdce, ať se drží známých cest a nechodí daleko. Nikoho nenapadlo, že nebezpečí může číhat i kousek od stáje. Lesní cesta, kterou vřdycky chodili na vyjížd'ky, byla od koní úplně rozšlapaná a rozbahněná, takže když to šlo, dívky ji opustily a sešly na louku k potoku, aby se poníci popásli na posledních zbytcích trávy. Mezi mraky se na chvíli dokonce zjevilo i sluníčko. Dádu i Rubínku to samozřejmě potěšilo, procházeli se loukou a mezi suchou trávou hledali, co by se dalo ukousnout. Postupně došli až na druhý konec louky. Děvčata zodpovědně popocházela s nimi, zabraná do hovoru o věcech, které s koňmi neměly nic společného. Najednou Táňa nadskočila: „Tolik hodin, musíme jít! Martin bude mít starost.“ V živém hovoru si vůbec nevšimly, jak už jsou dlouho pryč. „Vezmeme to nejkratší cestou.“

Nejkratší cesta znamenala přejít strouhu a vrátit se na lesní cestu. Šly tady už několikrát. Nika vykročila první.

„Pozor, je tady hodně bahna,“ stačila ještě zavolat, než se Rubínka odrazila a se svou velitelkou v závěsu strouhu přeskočila. Na druhé straně způsobně zastavily a čekaly na Táňu s Dádou.

Jenže Dádovi se skákat nechtělo, bahno ho nelekalo a rozhodl se strouhu probrodit. Udělal krok, dva, tři a najednou Táňa s údivem zírala, jak se do jindy mělké stružky boří až po břicho.

„Dádo, vstávej, pojď!“ snažila se uvízlého poníka přimět k pokračování. Věděla, že tak hluboko, aby mu bahno dosahovalo až po břicho, tam určitě není, Dáda musel uklouznout. Skutečně, z druhé strany byl zanořený hlouběji, ležel na svém pravém stehně.

„Co s ním?“ ptala se nešťastně, když poník nereagoval na pobídky ani prosby.

„Přece by si jen tak nelehl, musel uklouznout a zlomit si nohu... a se zlomenou nohou nemůže žít dál. Co s ním teď bude?“ Táňa začínala

propadat zoufalství a v očích ji pálily slzy. „Je to celé moje vina, už když jsem zapadla s tou holínkou, mohla jsem vědět, co se může stát. Byl to hloupý nápad sem lézt. A teď na to doplatí Dáda.“

„Počkej, nebreč, třeba se mu jen nechce vstát,“ snažila se Nika zachovat rozvahu. „Víš co? Zkusím s Rubínkou poodejít, jako že jdeme pryč, uvidíš, že zafunguje stádový pud a půjde za námi.“

Kůň má vrozený stádový pud. Co to znamená?

Jenomže Nika se pletla. Dáda se sice za Rubínkou žádostivě díval, ale ani ho nenapadlo se zkusit zvednout. Táňa se už rozplakala na celé kolo: „To není možné, určitě musí mít zlomenou nohu, jinak by se teď zcela jistě zvedl. Nechtěl by tu zůstat sám.“

Dívky pochopily, že samy situaci nevyřeší.

„Musíme doběhnout pro Martina,“ zavelela Nika a přivedla Rubínku k Táně.

„Podrž ji, já poběžím rychleji bez ní a Dáda bude klidnější.“

A ze všech sil se rozeběhla ke stáji. I když to nemohlo trvat dlouho, doba, než se Martin objevil, Táně připadala nekonečná. Ani se nebála, že jí Martin vynadá, ale měla plnou hlavu strachu o Dádu. Jak ho Martin vysvobodí? Bude ho možné zachránit? Dobře věděla, že zlomená noha u koně je obrovský problém. Léčba je totiž velice drahá, nevyplácí se a navíc hrozí velké riziko, buďto, že nezatěžováním zraněné nohy si kůň přetíží ty ostatní, nebo i kdyby kost nakrásně srostla, při nějakém neopatrném pohybu se zranění opět obnoví. Zkrátka zlomená noha u koně se většinou rovná utracení. A její rodiče by léčbu určitě platit nechtěli. Rubínka ji něžně štouchala čumákem, jako by jí chtěla dodat odvahy. Třeba to není zlomená noha, třeba to bude něco méně vážného, zadoufala Táňa.

Víš, co je to zášlap? A nášlap?

Konečně se Martin objevil. Samotná jeho přítomnost působila na Táňu uklidňujícím dojmem. Ani se netvářil našťvaně. A že se rozzlobit uměl, třeba když se někdo zapomněl a začal ve stáji běhat a křičet. Nyní neřekl ani slovo, jen obhlédl situaci. Vzal do ruky Dádovo vodítko, zamlaskal a snažil se poníka přimět ke zvednutí. Dáda nic. Vůbec nevypadal, že by mu něco chybělo, ale pohnout se stále odmítal. Martin zakroutil hlavou. „Počkej tu ještě,“ pronesl k Táně a popošel ke keřům na kraji lesa.

Co chce asi udělat, běželo Táně hlavou. Překvapeně sledovala, jak si prohledává kapsy, dokud nenašel zavírací nůž. Jím potom z jednoho keře uřízl prut. S prutem v ruce se vrátil k Dádovi.

Táňa překvapeně sledovala, jak vždy tak klidný Martin uchopil vodítko, znovu poníka vybědl ke vstání a když to nepomohlo, rázně na něj houkl a prutem ho švihl po zádech. A sledovala ještě překvapeněji, jak Dáda nejprve vyvalil oči – na takové zacházení opravdu nebyl zvyklý – a pak se pomalu zvedl a vykrácel z bahna. Živý, zdravý, jen neuvěřitelně zabahněný.

Když viděla, že nekulhá a dokonce nemá ani škrábnutí, rozesmála se úlevou: „Tys mě tolik vyděsil a přitom ti vůbec nic není. Proč jsi to udělal?“

Dáda překvapivě neodpověděl, zato odpověděl Martin: „Pravděpodobně se mu v tom bahně smekla noha a upadl na bok. Neměl se o co zapřít a asi se mu ani moc nechtělo se namáhat, když se mu v tom bahně tak pěkně leželo. Koně mají bahno rádi. Mnoho koní, když někde uvízne, začne panikařit, hrabat, mlít sebou a jsou schopni si ublížit. Chytřejší koně – a poníci bývají obzvláště vychytralí – nedělají věci bez rozmyslu. Přišlo mi ale jednodušší ho trochu polechtat prutem, aby sám zabral, než sem tahat traktor,“ usmál se Martin. Zjevně byl rád, že se nestalo nic vážného. Oběma bylo ale jasné, že se samostatnými vycházkami je prozatím konec.

Obchod

Jednou přiběhla Nika do školy pozdě a s očima navrch hlavy. Protože hodina už začala, vykoktala omluvu, rychle se usadila, ovšem namísto aby si otevřela učebnici a jako ostatní se věnovala doplňovacímu cvičení, začala zuřivě gestikulovat na Táňu.

Táňa si toho všimla až po chvíli, vyučující byla rychlejší, takže Veroničin den začal pěknou poznámkou. Jenomže Nika ne a ne přestat a Táňu začalo zajímat, co se stalo tak důležitého, že Niku ani poznámka neodradila. Dostala spásný nápad, vzala do ruky pero a Nice naznačila, ať jí zprávu napíše na papírek a pošle. Veronika kývla a za chvíli k Táně letělo psaníčko. Když ho Táňa rozbalila, stálo v něm:

DNESKA OTEVŘELI VE MĚSTĚ VELKÝ KOŇSKÝ OBCHOD, VÍŠ TO???

Táňa se na Niku podívala a významně zavrtěla hlavou. O tom neměla tušení! Vzala lísteček a napsala Veronice:

TAK ZÍTRA TAM JDEME!!!

Zítra mají školu tak dlouho, že už nepůjdou ke koním, tak mohou prozkoumat nový obchod. Táňa už si v duchu představovala, co by se tam dalo koupit. Určitě tam budou mít pamlsky pro Grácii a Horalku a možná by mohla uprosit rodiče, aby jí koupili novou podsedlovou dečku. Brzy budou Vánoce, letělo jí hlavou, mohla by si přát pod stromeček hezké barevné ohlávky pro své milované kobylinky. Nebo bandáže! Helenina černá Komtesa chodila na tréninky se sněhobílými bandážemi sladěnými s podsedlovou dečkou a moc jí to slušelo. Jenže bandáže koni neuchrání nohu před úderem při skákání ani nejsou moc praktické do terénu a do mokra, možná by bylo lepší koupit raději kamaše... běželo Táně hlavou tak vehementně, že si vůbec nevšimla, že se hodina chýlí ke konci. Obvykle nebývala nepozorná, ale tentokrát si z učiva nepamatovala vůbec nic. Naštěstí jí to prošlo.

Víš, co jsou to bandáže a chrániče, čím se liší a k čemu se používají? Kterým směrem vedou při upevňování kamaší na končetiny koně zápinky (kožené, plastové, suché zipy...)?

O přestávce to s Nikou dlouze probíraly.

„Koupím Rubínce novou ohlávku s vodítkem stejné barvy a sobě nový bičík,“ zahlásila Nika.

„A naše přemluví, aby mi koupili ve stejné barvě ještě podsedlovou dečku a chrániče nebo bandáže. Bude nám to moc slušet... jen si ještě musím promyslet, jaká barva bude na Rubínku nejlepší.“

Táňa si trochu závistivě povzdechla. Jak je krásné, když jí rodiče fandí. Ona sice doufá, že je také přemluví, ale tušila, že jako vždy dostane spoustu krásných dárků, které ale s koňmi nebudou mít vůbec nic společného. Jako koneckonců vždycky. Na všechno, co si potřebovala koupit ke koním, si vždycky musela ušetřit sama. Rodiče se úzkostlivě vyhýbali všemu, co by mohlo připomínat koně. Jako by to mohlo něco změnit.

„Co kdybychom dnes nešly do stáje a zašly do obchodu hned po škole?“ pokoušela Táňa Veronika, ale Táňa se nedala. „Kdepak, těším se na Horalku.“

Nika potom vyběhla ze třídy a vyrazila o patro výš hledat Týnu. Možná uspěje u ní. A kdyby ne, alespoň jí tu novinku musí říct.

Uspěla. Týna byla také moc zvědavá na nový obchod a hned po škole se rozhodly vyrazit. Táňa by se rozhodně zviklat nenechala, kdyby venku v poledne nezačalo opět pršet jako z konve. Takhle ale kapitulovala a ke kamarádkám se přidala.

Než došly k obchodu, byly skoro mokré, tohle opravdu nebylo počasí na pobyt venku. Nedočkavě otevřely dveře a překvapeně se rozhlížely. Zvenčí to vypadalo jako celkem malý obchůdek, ale uvnitř bylo vidět, že pokračuje dozadu a je dost dlouhý. A měli tam tolik věcí! Vpravo visely na hácích dlouhé různobarevné deky. Hned vedle nich na stojanech ohlávky s vodítky v barvách, které s dekami perfektně ladily. A podsedlové dečky naprosto předčily Táninu fantazii, tolik různých barev, materiálů a lemování tam bylo.

K čemu slouží podsedlová dečka?

Na druhé straně obchodu byly vyskládané krmné doplňky, vitamíny a kosmetické přípravky pro koně. Ve velkých koších tam ležely také kartáče, hřebílka, houby, kopytní háčky a další náležitosti, které by neměly chybět v žádné sadě čištění. Nad nimi visely uzdečky. Tady se holky zastavily.

„Koukněte, kolik je tu typů nánosníků. Některé jsem nikdy neviděla. Co je třeba tohle?“ Ptala se zvědavě Týna a ukazovala na nánosník ve tvaru X.

Táňa se mohla blýsknout svými nastudovanými znalostmi. „To je mexický nánosník. Dává se často koním, kteří potřebují mít volné nozdry pro lepší dýchání a zároveň podpínku.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.